

U P P L A N D

Årsbok

*för medlemmarna i
Upplands Fornminnes-
förening*

1942

UPPLANDS
FORNMINNESFÖRENING
FÖRLAG

R e d a k t i o n :

NILS SUNDQUIST
(Årsbokens redaktör)

NILS ÅLENIUS
H E L G E G A D

UPPSALA 1942

ALMQVIST & WIKSELLS BOKTRYCKERI-A.-B.

*S*VÅRT LAND ha vi ännu ett år fått njuta freden. Visserligen måste så gott som dagligdags och i olika former offer ges för fredens bevarande, men dessa väga fjäderlätt mot vad våra grannländer ha att bära.

Vad som under det senaste året inträffat ute i världen visar hur skoningslöst kriget drar fram även bland sådana miljöer som enbart karakteriseras av fredliga uppsåt. Vi tänka på det arbete bomberna utfört i några av Europas ålderdomligaste och genom sina sköna byggnadsverk mest kända städer. Ett stort antal, hur många veta vi ej, av de ståtligaste engelska och tyska katedralerna äro redan jämnade med marken.

Under sådana förhållanden kan det synas meningslöst och alldeles lönlöst att sätta in sin kraft på att bevara gamla föremål och byggnader blott därför att de ha ett kulturhistoriskt värde. De kunna ju vara grus och spillror på mindre än en minut. Vår övertygelse är dock att det vore utomordentligt olyckligt om detta tänkesätt bleve vårt. Vad skulle det inne-

bära om vi i betryckets stund sviktade i vår strävan att slå vakt om sådant som vi anse vara omistligt för stärkande av vårt nationella medvetande?

Tanken på uppgivelse får helt enkelt icke finna fäste hos kulturminnesvårdens folk. Pessimism och missmod äro kanhända naturliga reaktioner när olyckan slår, men de få icke överväldiga oss. Vi få icke ett ögonblick tvivla på värdet av att de påtagliga uttrycken av vår gamla svenska kultur räddas.

Finland har i detta hänseende givit oss det vackraste föredöme. Sedan Åbo gamla slott, med anor från medeltid och Vasatid, slagits sönder och bränts vid en bombraid den 27 juni 1941, dröjde det icke många timmar förrän röjningsarbetet med friskt mod började. Skyddsåtgärder utfördes och planer till uppbyggnad och återställande lära redan vara under utarbetande. Bomberna hade krossat murverken, taken och de ståtliga salarna, men de hade *icke* krossat viljan hos vårdarna att fortsätta att vårda. Det nationella minnesmärket, den synliga och gripbara symbolen för landets äldre kultur, fick icke utplånas.

Denna ådagalagda anda tillhör ett starkt folk och den bör stå som en maning även för oss.